కథా నిలయం
శ్రీకాకుళం

ప్రిన్స్ హెమింగ్వే

బయట చీకటిగానే ఉంది. ఆకాశం మీద వేగుచుక్క పొడిచింది, పాలిపోతున్న చంద్రుణ్ణి వెక్కిరిస్తున్నట్లు. గదిలో శాండ్లియర్స్ కాంతి మెత్తగా పరుచుకొనుంది. హెమింగ్వే మీద రాసిన వ్యాసం చదివాడు. బాగానే ఉంది. ఎందుకో గాని ఆ రాతలో మేధోవిశ్లేషణ తప్ప హృదయ స్పందన లేదనిపించింది.

సాలోచనగా కళ్ళు మూసుకున్నాడు. "మేన్ కెన్ బి డిస్ట్రాయ్డ్, బట్ కెనాట్ బి డిఫీటెడ్" వాట్ ఎ మెగ్నిఫిషియంట్ ఫిలాసఫీ!

అలా ప్రతిరోజూ వేకువజాములో ప్రశాంతంగా పుస్తకాలు చదవడం రవీంద్రకు అలవాటు. రవీంద్ర ఆక్స్‌ఫర్డ్‌లో చదువుకున్నాడు. ఆంగ్ల సాహిత్యంతో పాటు పాశ్చాత్య సంస్కృతిని ఆకళింపు చేసుకున్న ఇండియన్ ప్రిన్స్.

"హుజూర్, చాయ్!" నౌకరు రసూల్ పిలుపుతో కళ్ళు తెరిచాడు.

టేబుల్ మీద వేడి టీ, ట్రేలో హవానా సిగార్.

"రాణీ సాహెబా?"

"నిద్ర పోతున్నారు, హుజూర్!" అని రసూల్ మర్యాద పూర్వకంగా రెండడుగులు వెనక్కు వేసి సెలవు తీసుకుని వెళ్ళిపోయాడు. మంచం మీద నుంచే బెడ్ టీ తాగి హవానా సిగార్ కొనను పంటితో కొరికి నాలుకతో తడుపుతూ మేలిమి పొగాకు చేదు రుచిని చప్పరిస్తూ సిల్వర్ లైటర్‌తో వెలిగించాడు. ఆ వెలుగులో డెబ్భైయవ పడిలో పడుతున్న రవీంద్ర ముఖం ముడుతలు దేరి కణతల మీద ఉబ్బిన నరాలతో రాచరికపు హుందాతో జిగేల్‌మని మెరిసింది.

హవానా సిగార్ కాలుస్తూ ఘాటైన మత్తు పొగల్ని ముద్దలు ముద్దలుగా వదులుతున్నాడు. ఆ పొగలు నున్నటి మీగడ రంగు గోడలమీది నుంచి ప్రతిఫలిస్తున్న విద్యుత్ కాంతితో కలిసి గదంతా అలుముకొంటూ ఖరీదైన పొగాకు వాసనల్ని విరజిమ్ముతున్నాయి. తెల్లటి పొగలో శాండ్లియర్స్ మసక బారుతోంది. అలా సిగార్ కాలుస్తూ చాలాసేపు గతించిన రాచరికపు జ్ఞాపకాల్ని, ఆక్స్‌ఫర్డ్‌ని, వైస్ రీగల్ భవంతుల్ని పద్మానది మీద పడవ ప్రయాణాల్ని తెరలు

తెరలుగా మననం చేసుకుంటూ పక్కమీది నుంచి లేచి మంచం దిగాడు. నైట్ గౌన్ సర్దుకుని మంచానికి తగిలించిన బంగారు పొన్ను చేతి కర్రను తీసుకుని ఎదురుగా వున్న అద్దంలో తన నిండైన విగ్రహాన్ని చూసుకున్నాడు. అంత వయసులోనూ సన్నగా, నిటారుగా, పాతబడి పసుపుదేరిన ఏనుగు దంతంతో చెక్కిన శిల్పంలా ఉన్నాడు. ముఖం ప్రశాంతంగా ఉన్నా గద్దముక్కు లాంటి వంగిన ముక్కు, ఎర్రటి జీరలు తేరిన కళ్ళలో చూపులు అతని పట్టుదలను, నివురు గప్పిన రాచరికపు పొగరును, బింకాన్ని చాటుతున్నాయి.

బెత్తంతో కుడికాలు మీద ఠక్ ఠక్‌మని మెజస్టిక్‌గా టాప్ చేసుకున్నాడు. కర్రకాలు!

ఠీవిగా కట్టెకాలుతో కుంటుకుంటూ మెట్లెక్కుతూ డాబామీది బాల్కనీలోకి వచ్చాడు.

చేతికర్రను ఊతకర్రలా వాడటం లేదు. కట్టెకాలు కిర్రు శబ్దానికి లయబద్ధంగా చేతి బెత్తాన్ని స్వింగ్ చేస్తూ నడుస్తున్నాడు. నడకలో కర్రకాలు అవరోధాన్ని గ్రేస్‌ఫుల్‌గా మలచి నడవడం అలవాటు చేసుకున్నాడు. ఆ నడకలో మహారాజు హుందాతో పాటు పాశ్చాత్య ఊపు కలిసి ఒక ప్రత్యేక ఆకర్షణను సంతరించుకుంది. అలా మెట్లెక్కి బాల్కనీలో నిలుచున్నాడు. చలిగా ఉంది. ఉండుండి వీస్తున్న పిల్లగాలులకు చలి మరింత చిక్కబడుతోంది. మసక చీకట్లో పొగమంచు శిథిలావస్థలో ఉన్న తన తాతల నాటి రాజప్రాసాదాన్ని కమ్ముకొంటూ, దాన్ని ఆనుకొనున్న అడవుల్లో నుంచి విస్తరించుకొంటూ ఆకాశపు అంచుల్ని తాకుతోంది.

ఎటు చూసినా ఒరుసుకొంటున్న మంచు పొగలు.

మంచుతో తడిసిన అడవి వాసన.

రవీంద్ర కట్టెకాలుతో ఠీవిగా బాల్కనీలో నిల్చొని కోట బురుజుమీద మంచుపొరల్లో ఊగుతున్న క్షీణ చంద్రుణ్ణి చూస్తున్నాడు. ఆ కోటలో ఉన్నప్పుడే తన వివాహం జరిగింది. పెళ్ళికి ప్రిన్స్ ఆఫ్ వేల్స్ ముఖ్య అతిథిగా విచ్చేశారు. యువరాజు కోసం ప్రత్యేకంగా నిర్మించిన పాలిష్డ్ ఉడెన్ డాన్సింగ్ ఫ్లోర్. అలనాటి ఫాక్స్‌ట్రాట్, వాల్ట్జ బాల్ డాన్స్‌లు, పాశ్చాత్య సంగీతం, ఫ్రెంచి పరిమళాలు, విస్కీ వాసనలు ఆ రాజ ప్రాసాదపు రంగరంగ వైభవాన్ని గుర్తుకు తెస్తున్నాయి.

దూరాన కొండల్లో పెద్దపులి అరిచింది. ఆ అరుపుకు రవీంద్ర ఒక్కసారి ఉలిక్కిపడ్డాడు. ఆ అరుపు చాలెంజింగ్‌గా ఉంది. వేకువజామున ప్రశాంతతను చీల్చుకుంటూ ఆ అరుపులు కొండల్లో ప్రతిధ్వనిస్తున్నాయి. రవీంద్రకు ఆపాదమస్తకం గగుర్పొడుస్తోంది. ఉద్వేగంతో వగరుస్తూ, కర్రకాలు మీద అప్రయత్నంగా బెత్తంతో రెస్ట్‌లెస్‌గా కొట్టుకుంటూ అరుపు వినిపిస్తున్న కొండల్లోకి చూస్తున్నాడు. కొండలమీద మంచు పలచబడుతూ ఆకాశంమీద మెత్తటి వెలుగు పరుచుకొంటోంది.

పులి అరుపులు రవీంద్రని గతంలోకి నెట్టివేస్తున్నాయి.

పెళ్ళయిన కొత్త రోజులు. ఉత్తర భారతదేశంలో ఒక పెద్ద జమీందారుగారి ఆహ్వానాన్ని పురస్కరించుకుని రెండు వందల పై చిలుకు పెద్ద పులుల్ని వేటాడి పులిరాజుగా పేరు తెచ్చుకున్న తన తండ్రిగారు కొడుకుని తీసుకుని మృగయా వినోదానికి అస్సాం వెళ్ళారు.

అస్సాం అడవుల్లో పులివేట. దక్షిణాది వలే గాక అస్సాంలో ఏనుగు గడ్డితో నిండిన కీకారణ్యాలు. ఆ అడవుల్లో కాలినడకన ఏడు ఎనిమిది అడుగులు పెరిగిన దట్టమైన గడ్డిలోంచి పులివేట అసాధ్యం. అందుకే అక్కడి పులుల్ని ఏనుగుల మీద నుంచి వేటాడుతారు. ప్రత్యేకమైన వేట అంబారీలో సుశిక్షితమైన ఏనుగుల మీద పులివేటలో రాటుతేలిన రాజులు, నవాబులు, జమీందారులు తుపాకులతో ఎక్కి కూర్చున్నారు.

సూర్యోదయం కావస్తోంది. దూరంగా వేట ప్రారంభ సూచకంగా గాలిలో తుపాకీ పేలింది.

"బీట్" మొదలైంది. ఏనుగులు బయలుదేరాయి. అడవిలో ప్రవేశించగానే వ్యూహాత్మకంగా విడిపోయాయి. పొజిషన్స్‌లోకి వెళ్తున్నాయి. రవీంద్ర, తన తండ్రి వేర్వేరు ఏనుగుల మీద కూర్చున్నారు.

"రవీ, నువ్వు 'క్రేక్ షాట్'వి. అందుకు తిరుగులేదు. ఎటొచ్చీ ఏనుగుమీద వేట నీకు కొత్త. టేక్ స్టడీ ఎయిమ్, విష్‌యు గుడ్ లక్" అని సూచనతో తండ్రీ కొడుకులు విడిపోయారు.

బీటర్లు గాలిలో తుపాకులు పేలుస్తూ, డప్పులు కొట్టుకుంటూ, టపాకాయలు పేలుస్తూ అరుచుకుంటూ జంతువుల్ని వేటగాళ్ళవైపు తోలుకొస్తున్నారు. ఏనుగులు నిశ్శబ్దంగా మెడబంటి ఏనుగు గడ్డిలోంచి నడుస్తూ జంతువులను అడ్డుకోవటానికి వలయాకరంగా ఏర్పడుతున్నాయి. చికాకు పరుస్తున్న గడ్డి దోమల్ని, ఈగల్ని చేటల్లాంటి పెద్ద చెవులతో తోలుకుంటున్న చప్పుడు స్పష్టాస్పష్టంగా వినిపిస్తోంది. అప్పుడప్పుడు మావటి వాళ్ళ మందలింపులు.

బీటర్ల అరుపులు. సందడి మరింత దగ్గరవుతోంది. తుపాకీ కాల్పులు ఆపేశారు. ఏనుగులు తొండాల్ని పైకెత్తి రాడార్‌లా తిప్పుతూ జంతువుల వాసనల్ని పసిగట్టడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాయి. వేటగాళ్ళు రైఫిళ్ళ సేఫ్టీకేచ్‌లు నొక్కి వేటకు సద్దుకుంటున్నారు. గాలికి కదులుతూ వంటిని గీరుకుంటున్న ఏనుగు గడ్డిలోంచి ఏనుగుల మీద ఊగుతూ బైనాక్యులర్స్‌లోంచి అడవిని కలయ చూస్తున్నారు.

మధ్యాహ్నం కావస్తోంది. ఎండ తీవ్రత ఎక్కువవుతోంది. ఇహ వేట... గడ్డిలోంచి అడవిలోంచి కంగారు కంగారుగా జంతువులు అటూ ఇటూ పరుగెత్తుతూ పారిపోబోతు న్నాయి. ఏనుగులు వాటిని అడ్డుకుంటున్నాయి. అడవిలో రేగిన కలవరానికి నెమళ్ళు బెదురుగా అరుస్తూ ఎగిరి పోతున్నాయి.

"ధన్" చిరుతపులి పడిపోయింది.

"ధన్... ధన్... ధన్" గడ్డిలోంచి గెంతుతూ ఎగిరిపోతున్న లేళ్ళు గాలిలోనే బులెట్ షాట్స్‌కి తుళ్ళిపోయి చచ్చి గడ్డిలో పడిపోయాయి. దెబ్బతిన్న ఎలుగుబంటి గుర్, గుర్,

గుర్‌మంటూ పారిపోతోంది. గుండు దెబ్బకు పొదల్లో ఒరిగిపోయిన కణుసు కంచు గొట్టంలోంచి అరిచినట్టు బ్రార్, బ్రార్ అని అరుస్తూ డెక్కల కాళ్ళనూ, పలవల కొమ్ములనూ మరణ వేదనతో గిల గిలా తన్నుకుంటూ ఇంకా ఏదో ఆశతో గింజుకుంటోంది.

రవీంద్ర ఏనుగు 'రాణి' నడుస్తున్నదల్లా ఆగి, అనుమానంగా ఒక్కడుగు వెనక్కు వేసింది. తలను పిచ్చిగా అటు ఇటు ఆడిస్తోంది. ఎర్రటి చీపి కళ్ళు ఎండలో మరింత ఎరుపెక్కి గడ్డిలో కదలికలను తీక్షణంగా వెతుకుతున్నాయి.

రవీంద్ర మౌజర్ రైఫిల్‌ను ఖడ ఖడమంటూ బోల్టును షఫిల్ చేశాడు. రాణి పులిని చూసింది. కొండలా గడ్డిలోంచి దూసుకుంటూ పులిని ఛార్జ్ చేసింది. పులి! ఒకే ఒక్క అరుపు. అడవి ఊగిపోతోందా అనిపించింది. గడ్డిలో నుంచి ఎక్కుపెట్టి విడిచిన బాణంలా ఏనుగుమీదికి దూకింది.

రవీంద్ర మెరుపు వేగంతో రైఫిల్ పేల్చాడు. ఏనుగు కుదుపుకు అంబారీ ఊగిపోతోంది. పులి అరుపుతోనూ, తుపాకీ శబ్దంతోనూ అడవి దద్దరిల్లి పోతోంది. తుపాకీ దెబ్బకు ఎత్తి పారేసినట్లు పులి పల్టీ కొట్టి వెనక్కు తుళ్ళి అల్లంత దూరంలో గడ్డిలో పడిపోయింది.

"గిర్ గయా సాబ్" అంటూ పులి పడిన చోటికి రాణిని మావటివాడు దౌడు తీయించాడు. రాణి ఆ ప్రాంతాన్నంతా కలయ వెతికేస్తోంది. గడ్డిని పాదాల్తో తొక్కేస్తూ తొండంతో చిందర వందర చేస్తూ వెతికేస్తోంది. పులి కనిపించడం లేదు. రవీంద్ర లోడెడ్ రైఫిల్‌తో అంబారీ దిగబోతున్నాడు. అంతే! క్షణంలో వెనకనుంచి మరో అరుపు. ప్రతీకార జ్వాలతో మరిగిపోతున్న దెబ్బతిన్న బెబ్బులి ప్రళయ గర్జన. ఎర్రటి ఎండలో పచ్చగా మెరుపు మెరిసినట్లు ఏనుగు మీద పడి రక్కేస్తూ అంబారీని పంజాతో ఒక్క ఊపున లాగేసింది. క్షణంలో అంబారీతోపాటు రవీంద్ర కింద పడిపోయాడు. లేవబోయాడు. ఎలుకను పిల్లి విదిలించినట్లు నోటితో రవీంద్ర తొడలు పట్టుకుని విదిలిస్తోంది. ఎముకలు విరిగిపోతున్నాయి. మాంసం ముద్దలు ముద్దలుగా ఊడి పోతోంది. నెత్తురు పిచికారీ చేసినట్టు ఆకుపచ్చ గడ్డిమీద తెరలు తెరలుగా చిమ్ముతోంది. పులి తన రక్తంతోనూ, రవీంద్ర రక్తంతోనూ నిండిన నోటితో తెల్లటి కోరలు చాచుకుంటూ పచ్చగడ్డి వెలుగు నీడల్లో తన పచ్చటి కళ్ళు మరింత క్రౌర్యాన్ని సంతరించుకుంటుండగా మరో పెడబొబ్బ పెట్టి రవీంద్ర మీదికి వస్తోంది. ఆ అరుపులో సెగలు కక్కుతున్న నెత్తురు పొగలు రవీంద్ర ముఖానికి గుప్పున ఆఖరిసారిగా తగలటం మాత్రం తెలుసు.

తరువాత అంతా చీకటి. రవీంద్ర స్పృహ తప్పిపోయాడు. గవర్నమెంట్ హాస్పిటల్‌లో తెలివొచ్చింది. బ్యాండేజి చేసిన, పులి నమిలేసిన కాలు వేలాడదీసుంది. భరించరాని బాధ. కెవ్వున కేక వేసి మళ్ళీ తెలివి తప్పిపోయాడు.

చాలా రోజులకు మళ్ళీ తెలివి వొచ్చింది, లండన్ హాస్పిటల్‌లో. కుడికాలు లేదు.

అలా గత స్మృతుల్ని నెమరు వేసుకుంటూ శూన్యంలోకి చూస్తున్నాడు. కొండల్లో నుంచి మెరుగు పెట్టిన రాగి పళ్ళెంలా సూర్యుడు ఉదయిస్తున్నాడు. పిట్టలు అరుస్తున్నాయి.

కింది గదిలో నుంచి విజిల్ వినిపించింది. రవీంద్రకు పిలుపు. "ఎస్ కమింగ్" అంటూ గబగబా కుంటుకుంటూ మెట్లు దిగి బెడ్‌రూంలోకి అడుగు పెడ్తూనే "గుడ్ మార్నింగ్, ప్రిన్సెస్. ఎట్ యువర్ సర్వీస్, ప్లీజ్" అన్నాడు.

చేతిలో వెండి విజిల్ పట్టుకుని అరవై సంవత్సరాలు దాటిపోయి అనారోగ్యంతో వడలిపోయిన యువరాణి చంద్రకళ కటిక బల్లమంచం మీద పడుకొనుంది. ఆర్థ్రైటిస్‌తో బాధపడుతూ కదలలేని స్థితి.

రవీంద్ర టేబుల్‌మీద ఖాళీ కప్పును చూసి "మీరు టీ అప్పుడే తాగేశారా?" అని అడిగాడు మంచం మీద కూర్చుంటూ.

"రాత్రంతా నిద్రలేదు. గాబరాగా ఉంటేనూ రసూల్‌ని నేనే టీ తెమ్మన్నాను."

"నో, మైడియర్ బేబీ! విజిల్ వెయ్యవలసింది. నేనే టీ తాగించేవాడిని కదా" అని సున్నితంగా మందలించాడు.

చంద్రకళ కళ్ళు మూసుకొని నవ్వుకుంది. రవీంద్ర చంద్రకళకు సర్వ సపర్యలతో పాటు స్నానపానాదుల్ని కూడా తనే స్వయంగా చేస్తాడు.

కొండల్లో పులి అరుపు మళ్ళీ గాలిలో తేలి స్పష్టాస్పష్టంగా వినిపించింది. చంద్రకళ గభాలున కళ్ళు తెరిచి "పులి అరుపులా ఉంది. రాత్రి కూడా అరుస్తోంది. మీరు గదిలో చదువుకుంటున్నారు" అంది.

"లేదు. డాబా మీదికి వెళ్ళి బాల్కనీలో నిల్చొని ఆ అరుపులు చాలాసేపు విన్నాను. సింప్లీ మ్యూజికల్" అన్నాడు రవీంద్ర.

చంద్రకళ అప్రయత్నంగా రవీంద్ర కట్టెకాలును నిమురుతూ అంది. "ఆ అరుపులు వింటుంటే నాకు గుండె దడ. ఈ రోజు మీరు ఈ స్థితిలో ఉండడానికి కారణం ఆ అరుపే. పెళ్ళయిన కొత్త రోజుల్లో నన్ను అస్సాంలో ట్రావెలర్స్ బంగళాలో ఉంచేసి మీరు పులివేటకు బయలుదేరారు."

"టేక్ ఇట్ ఈజీ, మైడియర్! అసలైన కాలు కంటే ఈ కర్రకాలు ఎంత మెజస్టిక్‌గా ఉందో చూడండి" అని కట్టెకాలు మీద బెత్తంతో ఠక్ ఠక్‌మని కొట్టి చూపుతూ "నా కుంటి నడకను ప్రిన్స్‌లీ లింప్ అనో, కెప్టెన్ అహాబ్ ఆఫ్ మాబీడిక్ అనో ఆక్స్‌ఫర్డ్‌లో అమ్మాయిలు గిగిలిస్తూ వెంటబడేవారు" అన్నాడు.

"ఎవర్తో ఒక దొరసాన్ని ఎంచుకోవలసింది" అని నవ్వబోయి ఒత్తిగిలి ఒళ్ళు సర్దుకోబోయింది. బాధతో విల విల లాడిపోతూ మూలిగింది. కీళ్ళనొప్పులు ప్రాణం తోడేస్తున్నాయి. ఆ బాధను చూడలేక రవీంద్ర తమాయించుకుని మాట మార్చి జోక్ విసిరాడు. "అప్పటికే ఈ దొరసాని నన్ను కట్టేసుకుందిగా!" అని పక్కున నవ్వాడు.

"ఎందుకండి, మాట మారుస్తూ ఆనందాన్ని నటిస్తారు? రోగం నాకు కాదు. నాకు నానా సేవలు చేస్తూ సగం అయిపోయారు ఈ వయసులో" అని వలవలా ఏడ్చింది.

ఒకనాడు కోటలో విద్యుల్లతలా మెరిసిన చంద్రకళ, రంగు రంగుల ఫ్రెంచి శాండ్లియర్స్ కాంతిలో, ప్రత్యేకంగా విదేశాలలో తయారు చేయించిన హంసతూలికా తల్పాల్లాంటి మెత్తటి పరుపుల మీద పవళించిన మంచుబొమ్మ లాంటి చంద్రకళ ఈనాడు చెక్కబల్ల మీద రోగంతో జీర్ణించుకు పోయి అతుక్కుపోయింది. అలా ఆమెలో ఒకనాటి అందాన్ని చూస్తున్నాడు. తడారిన పెదాల్ని నాలుకతో తడుపుకుంటున్నాడు.

ఆ కోట పాడుపడి శిథిలావస్థలో అలనాటి రాచరికానికి ప్రతీకగా నిలిచింది. రాచరికాలు పోయాయి. రాజులు పోయారు. అడుగంటి పోతున్న ఆశలతో, అవశేషంగా మిగిలిన ఆస్తితో ఆ పక్కనే రాజప్రాసాదం నమూనాలో బంగళా కట్టించుకున్నాడు. పిల్లలు లేరు. ఆ వృద్ధ దంపతులే ఆ వంశానికి ఆఖరి వారసులు.

రెండుసార్లు విజిల్ వేసింది చంద్రకళ. "అయామ్ సారీ, రసూల్! బాత్‌రూమ్‌లో స్నానానికి వేణ్ణీళ్ళు పెట్టు; మేమ్ సాబ్‌కు స్నానం చేయిస్తాను. డియర్ మేడమ్, బేతోవెన్ మ్యూజిక్ వినండి. ఉదయాన్నే స్నానం చేస్తూ వింటే హాయిగా ఉంటుంది" అంటూ గదిలో మూలగా ఉన్న గ్రామఫోన్ పెట్టాడు. చంద్రకళను కదలకుండా చేతులమీద ఎత్తుకొని బాత్‌రూమ్‌లోకి తీసుకువెళ్ళాడు.

బాత్‌రూమ్‌లో ఫ్లష్, షవర్, వేడినీటి ఆవిర్లలో తేలుతున్న ఇంగ్లీషు సబ్బు నురుగుల వాసనలు, యువరాణిని స్నానం చేయిస్తూ కూనిరాగంతో వెస్టర్న్ ట్యూన్ ఈల వేస్తున్నాడు. పిల్లను లాలిస్తున్న తల్లిలా కీళ్ళ కదలికలకు బాధపడుతున్న చంద్రకళను – "నో, అయిపోయింది. జస్ట్ ఎ మినిట్ – కదలకూడదు" అని బుజ్జగిస్తూ, ఒళ్ళంతా తుడిచి పొత్తిళ్ళలో పిల్లను ఎత్తుకువచ్చినట్లు తెచ్చి బల్లమీద పడుకోబెట్టాడు. చంద్రకళ తెల్లటి చర్మం నీటి బిందువులతో మెత్తబడి నలిగిపోయిన ఉల్లిపొర కాగితంలా ఉంది. స్నానాయాసంతో కళ్ళు మూసుకుంది.

గదిలో గ్రామఫోన్ మీద బెతోవెన్ మూన్‌లైట్ సొనాటా మెలోడియస్‌గా తేలుతోంది. అనారోగ్యంతో బాధపడుతున్న చంద్రకళకు ఆ మ్యూజిక్ తలకెక్కడం లేదు సరికదా చిరాకు పెట్టేస్తోంది. గోలగోలగా ఉంది. నీరసించిపోయిన గుండె దడగా ఉంది. విసుగ్గా కళ్ళు తెరిచింది. ఎదురుగా చచ్చిపోయిన పులి ఫోటో గోడకు వేలాడుతోంది. దాన్ని చూచిన వెంటనే గుండె మరింత వేగంగా కొట్టుకుంటోంది.

"ఆ పులి బొమ్మ తీసెయ్యండి, ప్లీజ్! మీరు ఈ స్థితికి రావడానికి కారణం అయిన ఆ పులి ఫోటోను గదిలో ఉంచుకొని అనుక్షణం ఆ భయంకర క్షణాల్ని నెమరువేసుకుంటూ ఎందుకు ముచ్చట పడుతుంటారో ఈనాటికీ నాకు అర్థం కావడం లేదు. మూడు సంవత్సరాలు లండన్‌లో మృత్యువుతో పోరాడి కట్టెకాలుతో హాస్పిటల్ నుంచి బయటపడ్డారు. ఆ ఫోటోను తీసెయ్యండి. ఈ కీళ్ళ జబ్బులతో పాటు గుండెజబ్బు కూడా వచ్చిందని డాక్టర్లు చెప్పలే? బతికుండగా మీ కాలు నమిలేసింది. చచ్చి బొమ్మగా మారి నా గుండెను కొరికేస్తోంది" అని కోపంగా

పీంఢ్రించుకొని అరిచింది. ఇంకా అరవబోయింది. ఆ అరుపులు స్వరపేటికలోనే చిట్లిపోయినట్లు కీచుపోయాయి.

బెతోవెన్ రికార్డు అయిపోయింది. గ్రామఫోను పిన్ను గరగర గీసుకుంటోంది. రవీంద్ర వెళ్ళి గ్రామఫోన్ ఆపు చేశాడు. ఎప్పుడూ లేని చంద్రకళ కోపానికి నిశ్చేష్టుడై నుదుటిమీద చెమటను ఎడమచేత్తో తుడుచుకుంటూ మెల్లగా వచ్చి పక్కన కూర్చున్నాడు.

"డియర్ డెయిసీ, డోంట్ బి ఎక్సయిటెడ్! పులి ఫోటోలాగ ప్రతిబంధకంగానూ, అసహజంగానూ ఉన్న నా ఈ కట్టె కాలునూ కూడా తీసెయ్యమంటారా? ఈ కాలుకి, ఆ పులికి అవినాభావ సంబంధం ఉంది. ఇది పులి కొరికేసిన కాలు. అది చచ్చిపోయిన పులి ఫొటో. రెండూ నిర్జీవానికి ప్రతీకలే గాని అవి సజీవంగా నేను కన్ను మూసేవరకు నాలో మెదులుతూ వుంటాయి. ప్రత్యర్థిని గౌరవించడం, ప్రత్యర్థి గొప్పతనాన్ని శ్లాఘించడం రాచరికపు లక్షణం. నన్ను మట్టు పెట్టటానికి చివరిసారిగా పులి పెట్టిన పెడబొబ్బ, దూకపోతున్న ఆ దృశ్యం; తల్చుకుంటుంటే వళ్ళు కంపించుకు పోతోంది. అదే సమయానికి పక్కనే వున్న వేట ఏనుగు సీజర్ దాన్ని అమాంతంగా తొండంతో అందుకుని వెదురు బొంగును చీరేసినట్లు చీల్చుతూ పాదాల కింద తొక్కేసి నలిపి వేయకపోయి వుంటే నేనీపాటికి వుండేవాడ్ని కాదు. దెబ్బతిని, పడిపోయి గడ్డిలోంచి పాక్కుంటూ, నక్కుకుంటూ నా ఏనుగును దాటనిచ్చీ, వెనుకనుంచి ఎగిరి దెబ్బ తీసింది. హౌడాతో కూలిపోయాను. పులి వేసిన ఎత్తుకు చిత్తయిపోయాను. అయామ్ డిఫీటెడ్."

"అబ్బా! ఇంకా ఎంత చెపుతారండీ, ఆ పులి గొప్పతనం! – అబ్బా" అని విసుగ్గా కళ్లు మూసుకుని వింటోంది. రవీంద్ర ఆ మాటను గమనించకుండా ఏదో పూనకంలో వున్నట్లు చెప్పుకు పోతున్నాడు. "మనిషి చచ్చినా పర్వాలేదు. ఓడిపోకూడదు. నేను ఓడిపోయాను. కాని నా ఓటమి ఎ గ్లోరియస్ డిఫీట్. హేట్స్ ఆఫ్ టు ది కింగ్ ఆఫ్ ఇండియన్ జంగిల్! దానిపట్ల నాకు శత్రుత్వం కాని, పగగాని లేదు. ఐ ఎడ్మయిర్ ఇట్."

"రాను రాను మీకు పులిమీద కవిత్వం పిచ్చి కూడా ఎక్కువవుతోంది. మీరు ఆక్స్‌ఫర్డ్‌లో నేర్చిన విద్యంతా మీకు సర్వ కష్టాలు తెచ్చి పెట్టి శారీరకంగా నాశనం చేసి, శాశ్వతంగా అవిటివాడిని చేసినా ఆ పులిని పొగడ్డంతో సరిపోతుంది."

"కష్టాలా! అవి కష్టాలా! నొ, నొ, నొ! నా కట్టె కాలు, నీ అనారోగ్యం అంతరించిపోయిన మన రాజభోగాలు. రాజ్యాధికారాలు, ఆర్థిక దుస్థితి ఇవన్నీ జీవితంలో అవరోధాలు, ఆటంకాలు, తాత్కాలికమైన ఇబ్బందులు. అంతే. ఇవన్నీ కాలగతిలోనో, చరిత్ర గతిలోనో వాటంతటవే సద్దుకుంటాయి. లేకపోతే మనమే జీవితంతో రాజీపడి పోయి సర్దుకుంటాం. అవి నిజమైన కష్టాలు కావు. నిజమైన కష్టాలు చావుతోనే తీరుతాయి. మరోవిధంగా తీరేవి అసలు కష్టాలే కావు. అవి కేవలం కష్టాలని మనం ఊహించుకుంటున్న మిథ్యా బింబాలు. అసలైన కష్టాలకి నివారణోపాయం ఒక్కటే! చావు" అని హెమింగ్వే ఫిలాసఫీని మదింపు చేసుకున్న రాజర్షిలా

భార్యవైపు చూసి చిరునవ్వు నవ్వాడు. "మీరు కోరినట్లే ఈ గదిలో నుంచి పులి ఫోటోను తీసేసి నా గదిలో పెట్టుకుంటాను. మీరు అనవసరంగా గతాన్ని తల్చుకుంటూ మనసు పాడుచేసుకోకండి. హాయిగా నిద్రపోండి" అని మాత్రలిచ్చి, మందు తాగించి, తువాలుతో మూతి తుడిచి దుప్పటి కప్పాడు. "నిద్ర లేవగానే విజిల్ వెయ్యండి బైబై" అని పులి పటాన్ని తీసుకుని తన గదిలోకి వెడుతూ "రసూల్, మేమ్ సాబ్‌కు కేవలం బ్రెడ్ టోస్ట్, వెజిటబుల్ సూప్ తయారు చెయ్యి" అని కేకవేశాడు.

ఎదురుగా గోడకు పులి ఫొటో తగిలించి మంచం మీద రిలాక్సింగ్‌గా పడుకున్నాడు. కిటికీ నుండి ఎండలకు కమిలిపోయిన నల్లటి కోట శిథిలాలలో నుంచి అప్పుడప్పుడు గాజు పెంకులు మెరుస్తున్నాయి. పాత మట్టి వాసన గాలిలో తేలుతోంది.

రవీంద్ర సాలోచనగా నున్నటి గడ్డాన్ని నిమురుకుంటూ ఏమీ తోచక పక్కన బుక్‌షెల్ఫ్‌లో చేతికి అందిన పుస్తకం తీశాడు. తన ఆలోచనలకు తగిన పుస్తకం అనుకోకుండా తగిలింది. ఓల్డ్ మేన్ అండ్ ది సీ – హెమింగ్వేది. తన రచనా సరళిలో టఫ్‌గైగా పేరొందిన మహా రచయిత ఈ నవలను వచన కవిత్వంలా మలచాడు. నవలలో సముద్రం తల్లిలాగా, ప్రియురాలిలాగా రకరకాల మూడ్స్‌లో సాక్షాత్కరిస్తుంది. ఊపిరి తీసుకుంటున్న సముద్రపు పొంగులు, వెన్నెలలో పోటెక్కిన సముద్రపు మూల్గులు. సముద్రం మీద పడవలో శాంటియాగో రాత్రింబగళ్ళు చేపలవేట, గాలం విసరడం, చేపకు ఎర చూపడం, కవ్వించడం, అలవ గొట్టడం, గాలం తాడు లాగుతున్నప్పుడు బొబ్బలెక్కి నెత్తురు చిమ్ముతున్న బలమైన చేతులు! ఆ అలసట... రవీంద్రకు మాబీడిక్‌లో కెప్టెన్ అహాబ్ కంటే శాంటియాగో అంటేనే అభిమానం. తిమింగలాన్ని వేటాడిన అహాబ్‌లో లాగ శాంటియాగోలో కసి గాని, ప్రతీకారం గాని లేదు. తనను సముద్రపు వేటలో ముప్పుతిప్పలు పెట్టిన చేపను తన సమ ఉజ్జీగా గౌరవించి, ప్రేమించి వేటాడాడు. నవలలోని సాహసోపేత సౌందర్య దృశ్యాల్ని మననం చేసుకొంటూ తన్మయత్వంతో ఒళ్ళు మరిచిపోయాడు. ఆ మత్తులో చంద్రకళ విజిల్ వినిపించినట్లయింది. చాలాసేపటి నుంచి విజిల్ వేస్తోంది.

గబగబా తేరుకొని గదిలోకి వెళ్ళి "సారీ డియర్, ఐ బికేమ్ క్రేజీ ఆఫ్ హెమింగ్వే. చాలా సేపటి నుంచి పిలుస్తున్నారా, డార్లింగ్? ఈ రోజు నుంచి నన్ను మీరు హెమింగ్వే అని పిలవండి. ఐ లైకిట్, ప్లీజ్" అని రిక్వెస్ట్ చేస్తూ చంద్రకళ దగ్గరకు వెళ్ళబోతూ ఠక్కున ఆగాడు. మంచం పక్కనే నేలమీద పడున్న విజిల్ కట్టెకాలుకు ఠక్‌మని తగిలి ఎవరో కుదిపినట్లయింది. విజిల్ చేత్తో పట్టుకుని "ప్రిన్సెస్ డియర్, గెటప్ ప్లీజ్" అంటూ విజిల్ వేశాడు. నిశ్శబ్దం. కళ్ళలో అనుమానం. ఆత్రుతతో చంద్రకళ చెయ్యి పట్టుకున్నాడు. మంచులాంటి చావు షాక్ నరనరాల్లో నుంచి జివ్వున కొట్టింది.

చంద్రకళ పక్కన కూర్చున్నాడు. "మై ఏంజిల్, హౌ క్రూయల్ యు ఆర్?" అని అప్రయత్నంగా గదంతా ఆలోచనలు మందగించిన చూపులతో వెతుకుతున్నాడు. బెత్తంతో

కట్టెకాలు మీద రక్ రక్‌మని కొట్టుకుంటూ దాని రియాక్షన్ కోసం వెర్రి చిరునవ్వుతో చంద్రకళ ముఖంలోకి చూస్తున్నాడు. ఊపిరి తీసుకుంటున్న సముద్రంలా లేదు. ఇంకిపోయిన సముద్రంలా ఉంది. విజిల్ ఊదాడు. మళ్ళీ ఊదాడు.

"రసూల్."

"జీ హుజూర్" అంటూ వచ్చాడు.

"చప్పుడు చెయ్యకు, యువరాణి గారు నిద్రపోతున్నారు" అన్నట్లు నోటికి వేలు అడ్డం పెట్టుకుంటూ రసూల్ భుజం మీద చెయ్యి వేసి ఆనుకుంటూ దూరంగా తీసుకువెళ్ళి "గాన్ టు ఫారాఫ్ పెవిలియన్. వెళ్ళిపోయారు యువరాణి గారు. శాశ్వతంగా నిద్ర పోతున్నారు" అని అంటున్నప్పుడు గొంతు జీరతేరింది. పెదాలు వణుకుతున్నాయి. కట్టెకాలు బేలెన్సు తప్పినట్లు ఒరిగిపోతోంది.

"హుజూర్, డాక్టర్‌కు..."

"అవసరం లేదు, అంతా... అయిపోయింది. రేపు తెల్లారే వరకు ఈ సంగతి బయటికి తెలియనివ్వకు. నన్ను ఈ రాత్రంతా ఒంటరిగా వదిలెయ్యి.. వెళ్ళు" అని చెయ్యి ఊపుతూ బెత్తాన్ని చేతి కర్రలా ఊత పట్టుకుంటూ, తూలుకుంటూ చంద్రకళ మంచం దగ్గరకి నడిచాడు. తనివితీరా చంద్రకళను చేతుల్తో తడిమాడు. చాలాసేపు కన్నీరు ఎండిపోయిన కళ్ళతో మౌనంగా భార్య పక్కన కూర్చున్నాడు. ఏవో ఆలోచనలు. లేచి కుంటుకుంటూ గది మధ్యలో నిల్చున్నాడు. కిటికీ వెనీషియన్ బ్లయిండ్స్‌లోంచి అస్తమిస్తున్న సూర్యకాంతి గదిలో పడుతోంది. ఆ మసక వెలుగులో "రాణీగారు వెళ్ళిపోయారు" కిటికీలో నుంచి అస్తమిస్తున్న సూర్యుడికి చెబుతున్నట్లుంది. "ఇక తిరిగిరారు" తనకు తానే చెప్పుకుంటున్నట్లు గొణుక్కుంటున్నాడు. "నన్ను విడిచిపెట్టి ప్రిన్సెస్ వెళ్ళిపోయారు" గదిలో ఆవరించుకున్న నిశ్శబ్దానికి రహస్యంగా చెవిలో చెబుతున్నట్లు గుసగుసమన్నాడు.

రవీంద్ర జీవితంలో ఒక అధ్యాయానికి శాశ్వతంగా చీకటి తెరపడింది.

బయట పిండారబోసినట్లు వెన్నెల.

చీకటి గదిలో రవీంద్ర కట్టె కాలుతో కుంటుకుంటూ పచార్లు చేస్తున్నాడు. కిటికీలో నుంచి వెన్నెల చంద్రకళ మృతదేహం మీద పడుతోంది. చావు నిశ్శబ్దం ఆవరించి ఉన్న గదినుంచి అప్పుడప్పుడు రవీంద్ర ఊదుతున్న విజిల్ చీకట్లో చిట్లుతున్నట్లు వినిపిస్తోంది. నిశ్శబ్దం, కర్రకాలు కిర్రు చప్పుడు. విజిల్ పిలుపు అందుకున్నట్లు కోటలో నుంచి కోయిల కూసింది. చంద్రకళ పిలుస్తోందేమో! కిటికీ అద్దాలమీద అల్లుకొన్న తీగెల వెన్నెల నీడలలో నుంచి రాజప్రాసాదం మసకగా కనిపిస్తోంది. అది అలనాటి రవీంద్ర రాజమందిరం, పిలుస్తోంది.

గబగబా కుంటుకుంటూ తలుపులు తెరుచుకుని బయట నౌకర్ని కూడా గమనించకుండా వేటనుంచి తిరిగి వచ్చిన పులి విశ్రాంతి తీసుకోవడానికి గుహలోకి వెళ్తున్నట్లు చీకట్లను దాటుకుంటూ శిథిల రాజప్రాసాదంలోకి వెళ్ళాడు.

గజశాలలో నుంచి, అశ్వశాలలో నుంచి చీకట్లో తడుముకుంటూ నడుస్తున్నాడు. వెన్నెలలో తడుస్తున్న ప్రాసాద మండపాల్లోనుంచి అంతఃపుర ప్రాంగణాల్లోనూ, విలాస మందిరాల్లోనూ, ఎండిపోయిన ఉద్యానవనాల్లోనూ ఆ రాత్రంతా ఒంటరిగా కట్టెకాలును ఈడ్చుకుంటూ తిరుగుతున్నాడు.

వేగుచుక్క పొడిచింది. వెన్నెలకు వెండి పోసినట్లు దేదీప్యమానంగా ఉంది. కోట బురుజు మీద రవీంద్ర కిందినుంచి చూస్తే వెన్నెలలో చెక్కిన నల్లటి గ్రీక్ పాలరాతి శిల్పంలా ఉన్నాడు.

చేతిలో తుపాకీ కూడా ఉంది. మౌజర్ రైఫిల్. చంద్రకళ గదివైపు విజిల్ ఊదాడు. నిశ్శబ్దం. దేవేరికి ఫేర్‌వెల్ శాల్యూట్ చేస్తున్నట్లు తుపాకీ ధన్‌మని పేలింది. గబ్బిలాలు కీచుకీచుమంటూ శిథిలాల్లో నుంచి గుంపులు గుంపులుగా లేస్తున్నాయి.

కోట బావురుమని అరిచింది.

విజిల్ బురుజు మీద నుంచి సింహద్వారం మీద పడి దొర్లుకుంటూ కింద పడిపోయింది.

ఎక్కడో సుదూరంలో ఉవ్వెత్తున లేచిన నెత్తుటి కెరటం చీకట్లో తీరాన్ని ఢీకొని నురుగులు కక్కుతూ చరిత్ర సైకతాల్లోకి ఇంకిపోయింది.

✦

ఇండియా టుడే – ఏప్రిల్ 21; మే 5; 1992